

KÖRNYEZETISMERET

A környezetismeret tantárgy felkészíti a tanulót a természeti környezetével való harmonikus együttélésre, felismeri a környezet és saját egészsége, mentális épsége közötti összefüggéseket. Kialakítja igényét az épített és a természeti környezet épségének, szépségének megóvására.

A tantárgy célja bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk jelenségeiről, megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megóvása érdekében. Kialakítani az igényét a természet védelemére, az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására, törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.

Elsajátíttatni a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat, kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, ízléses, praktikus öltözködés iránti igény kialakulásához és az egészség védelméhez.

Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét, a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és a gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és a megfelelő segélykérés technikáit elsajátíttatni.

5–6. évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet tölt be az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében és a testi-lelki egészségre nevelésben, amennyiben megalapozza a helyes önismeretet, elősegíti a tanuló saját teste működésének, ápolásának megismerését, elsajátítását; lehetővé teszi a test felépítésének, jellegzetességeinek, a testrészek funkciójának és a szervezet összehangolt működésének megismerését. Mindezzel hozzájárul a jó közérzet feltételeinek, a komfortérzet kialakításának és fenntartásának megismeréséhez.

A tantárgy tanítása a személyes és társas kapcsolati kompetenciák alakításához az egészséges önértékelés és a társas kapcsolatokban szükséges alkalmazkodási képesség fejlesztésével járul hozzá.

5. ÉVFOLYAM

Témakör	1. Az emberi test	Óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
– A testrészek nevét, funkcióját ismerni. – Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai). – Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott utasításokat betartani.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk. – Meglévő ismeretek rendszerezése. – Az érzékszervek funkciója, védelmük. – Ismerkedés a segédeszközökkel. – Az egészség fogalma, a betegségek tünetei. – Betegségek: megfázás, gyomorrontás, influenza és más fertőző betegségek. – Fájdalom jelzése, a fájdalom helye. – Gyógyszer elfogadása. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Tükörképen ismerkedés a saját testtel. Egymás testrészeinek megmutatása, megnevezése. <i>A birtokos ragok használatának gyakorlása.</i> Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí). Szem: Ne hajolj közel a könyvhöz! Fül: zajártalom kerülése. Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszertárban. Betegségek megelőzése. Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása.	
Fogalmak	Fő testrészek és szervek. Látás romlása, hallás romlása, fáj, hányinger, köptető, gyógyszer, borogatás, láz, gyomorrontás, fertőző, fertőzés.	

Témakör	2. Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	Óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-	Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése.	

fejlesztési célja		
Fejlesztési feladatok		Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
– Önállóan kézmosás, arcmosás, fogmosás szükség szerint. – A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni. – Az orvos utasításait, tanácsait követni. – A játék, munka és a közlekedés során kíváncsi magatartást tudatosítani.		<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Tisztálkodás. A test tisztán tartása. Hajápolás. Körömápolás. – Az iskolások orvosi vizsgálata. – Egészség – betegségek. – Orvosi rendelő, háziorvos. – Az iskolában, az utcán és játék közben előforduló balesetek. – Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Önálló mosdás, fogmosás, hajápolás. Hajvágás, a haj ellenőrzésének fontossága (tetűirtás). Rendszeres körömvágás, tisztítás, a körömrágás kerülése. Az orvosi vizsgálatok helye az iskolában, funkciójuk, aktív együttműködés a vizsgálatokon. Iskolaorvosi, családorvosi, szakorvosi, fogorvosi rendelő. A rendelő felkeresésének módja (rendelési idő, szükséges dokumentumok, tiszta, rendezett öltözk, panasz részletes elmondása). Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése, orvosi rendelő). Balesetek (az élet minden területén), viselkedés strandon, a Balatonban (természetes vizekben), háztartási baleset esetén, ok-okozati összefüggések felismerése, tanulságok levonása.
Fogalmak	A használt tisztálkodási eszközök és anyagok, funkciójuk. Orvosi vizsgálattal, gyógyszereléssel kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajtás, száj kitévése [miért?] <i>hallgató</i>, gyógyszer, védőoltás, <i>vérvétele</i>, <i>vizeletvizsgálat</i>, beutaló, fúró, fogtömés, fogkő, foghúzás).	

Témakör	3. Élő természet – élőlények és környezetük	Óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	

– Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni. – A megszerzett ismereteket önállóan alkalmazni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Az élő természet nagy csoportjai: <i>növény, állat</i>, tulajdonságai, életmódja, haszna. – Időjárás hatása a növényekre, állatokra. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása. Az emberi tevékenység szerepe a növények, állatok életében. Megfigyelések. Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek.
Fogalmak	Élőlény, élettelen, hasznos, káros, <i>életfeltétel</i> , gyökér, törzs, korona, <i>szaporítás</i> , születés, növekedés, <i>elmúlás</i> .

Témakör	4. Élettelen környezet – Környezeti ártalmak	Óraszám: 6 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások kivédésének lehetőségei.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
– A halmazállapotokat felismerni és megnevezni. – Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése. – Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát).	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Az élő és élettelen természet megfigyelése. – Az élet alapvető feltételei. – A víz halmazállapotai. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Élő és élettelen differenciálása. Ismerkedés az élet alapvető feltételeivel. Tudatos törekvés az értékek óvására. Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek. Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban. Csapadékfajták megfigyelése (pára, köd, dér, zúzmara, harmat). Bővebben a víz, a harmat, a pára, a jég jellemzői, megfigyelése.	
Fogalmak	Halmazállapot, levegő, <i>láthatatlan</i> , gőz, csapadék, pára, köd, dér, <i>zúzmara</i> , <i>harmat</i> .	

Tanulási eredmények az 5. évfolyam végén	A tanuló képes – felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit, ismeri azok elemi funkcióit; – érzékszerveire vigyázni, a szükséges segédeszközöket megfelelően használni; – teste reakcióit érzékelni, a változásokat jelezni, panaszait megfogalmazni; – testét ápolni, öltözkét rendezetten, tisztán tartani, gondozni; – őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal; – főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében. – a környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni; – egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni (szemétszedés, törekvés a víz takarékos használatára); – halmazállapotok differenciálására, a csapadékfajták megkülönböztetésére.
--	--